

פרשת שופטים
כניסת שבת: 19:07
יציאת שבת: 20:11
רבנו תם: 20:39
אופק תל אביב.
ו' אלול התשפ"א

בית תורה וחסד "עטרת מרדכי אליהו"

בית מדרש יום וחצות לילה, לימוד משניות והזוהר הקדוש לעילוי נשמת הנפטרים, ובית תמחו' לנוקקים על שם ועילוי נשמת מו"ר מרן הראש"ל צ' המקובל האלקי הגה"צ הרב מרדכי אליהו זצוק"ל זיע"א ועילוי נשמת הצדקים הקדושים: רבי יעקב רבי ישראל רבי מאיר ורבי אלעזר למשפחת אביהצירא זיע"א וע"נ המזונים הצדקים: מרן הראש"ל צ' הרב עובדיה יוסף ומו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זצוק"ל זיע"א

פרשת השבוע
מתורת מרן
הראשל"צ זיע"א

תמים תהיה עם ה' א-לקיך

"תמים תהיה עם ה' אלקיך" (דברים י"ח, י"ג)

"ועיני הצוואה הזאת שנייחד לבבנו אליו לבדו יתברך, ושנאמין שהוא לבדו עושה כל והוא היודע אמת כל עתיד, וממנו נדרוש הבאות מנביאי או מאנשי חסידיו, ר"ל אורים ותומים ולא נדרוש מהוברי שמים ולא מזולתם, ולא נבטח שייבאו דבריהם על כל פנים. אבל אם נשמע דבר מהם נאמר הכל בידי שמים כי הוא משנה מערכת הכוכבים והמזלות כרצונו, שנאמר: 'מפר אותות בדים וקוסמים יהולל' (ישעיה מ"ד), ונאמין, שכל הבאות תהיינה אלינו כפי התקרבונו לעבודתו (שנות הרמב"ן לספר המצוות מצוה ח) והתמיימות היא מידה יקרה מאד ועליה נצטיינו בתורה: "כי הגויים האלה אשר אתה יורש אותם" אינם יודעים מה יהיה בעתיד, ולכן: "אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו". אבל אתם, בני ישראל - "לא כן נלך ה' אלקיך", לכם יש נביא, יש אורים ותומים, אם רוצים אתם לשאול על העתידות לכו לנביא או לאורים ותומים.

ומהי התמיימות? "התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ואל תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו" (רש"י כאן בשם הספר). אצל ראש האומה, אברהם אבינו, מצינו שאמר לו הקדוש ברוך הוא: "ויוצא אותך החוצה" (בראשית ט"ו, ה) "צא מאצטגנונת שלך", אמנם אברם - לא מוליד, אבל אברהם - מוליד. בזמנו של אברהם אבינו כולם היו עובדי עבודה זרה, וראו בחוש איך ידוע שפלוני מוליד ואלמוני אינו מוליד, ולכולם היה ברור שאברם אינו מוליד. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אתה ראש האומה העברית, בך לא שולטים הכוכבים והמזלות, אתה מעל המזל.

ואף על פי שמצינו בגמרא (שבת קכ"ז ע"א) הבחנה בין אדם שנולד במזל מסוים לאדם שנולד במזל אחר, על ידי מעשים טובים ותפילות יכול האדם להפוך את המזלות כולם לטובה הגמרא בנדרים (ל"ב ע"ב) אומרת: שאברהם אבינו שלט בכל רמ"ג איבריו, אבל היו חמש איברים שעדיין לא שלט בהם (אברם - גימטריא רמ"ג, אברהם - גימטריא רמ"ח). אמר לו הקב"ה (בראשית י"ז, א): "התהלך לפני והיה תמים". ואולם, אמרו חז"ל (שם לב ע"א): "בשעה שאמר לו הקב"ה לאברהם אבינו: 'התהלך לפני והיה תמים' אחזתו רעדה, אמר: שמא יש בי דבר מגונה? כיון שאמר לו: 'ואתנה את בריתי ביני וביניך' - נתקררה דעתו".

אברהם התפלא מאוד, הרי הוא בן תשעים ותשע, עבר הרבה נסיונות, כבשן האש וכו' ועמד בכלן בגלל שהאמין בה' ולא בעבודה זרה, ועתה הוא לא תמים? אמר לו הקדוש ברוך הוא: תמיימותך תהא בשעה שאת בריתי תשמור. ואז, בשעה שאברהם נימול שלט ברמ"ח איברים. בדרכו של אברהם אבינו אנו צריכים ללכת. כל אדם מישראל צריך להיות קדוש ותמים, שלם ושולט ברמ"ח איבריו.

לכן התרגומים כתבו כאן: "שלמין תהון בדחלתא דה" - תהיו שלמים ביראת ה', תעשו את רצון הבורא כפי שציווה אותנו, לקיים את כל המצוות, וכל מצוה ומצוה בפני עצמה בשלמותה. וזה לשון הרמב"ם: "מיסודות האמונה בתורה: שאם קיים האדם מצוה משלוש עשרה ושש מאות מצוות (תרי"ג) כראוי וכהוגן ולא שתף עמה מטרה ממשטרות העולם הזה כלל, אלא עשאה לשמה מאהבה כמו שביארתי לך, הרי הוא זוכה בה לחיי העולם הבא. לכן, אמר רבי חנניה, כי מחמת ריבוי המצוות אי אפשר שלא יעשה האדם אחת בכל ימי חייו בשלימות ויזכה להשארות הנפש באותו המעשה. וממה שהמורה על היסוד הזה שאלת רבי חנניה בן תרדיון: מה אני לחיי העולם הבא? וענהו: העונה כלום בא לידך מעשה: כלומר, האם נזדמן לך עשיית מצוה כראוי? ענה לו: שנזדמנה לו מצות צדקה בתכלית השלימות האפשרית, וזכה בה לחיי העולם הבא. ופירוש: ה' חפץ לצדק את ישראל למען כן יגדיל תורה ויאדיר". עכ"ל. יוצא איפוא: תמים תהיה, שלם תהיה, תקיים את המצווה "לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה" בלי לחשוב על שכר ועונש. תהיה שלם בקיום ותעשה באהבה ואז תהיה עמו ולחלקו של השם יתברך

(דברי מרדכי)

תנא דבי אליהו
חיזושים בפרשה
מבית מדרשו

אתה השופט, אתה השוטר

פרשתנו פותחת בפסוק: "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך". רש"י מפרש, כי שופטים הם האומרים את הדין, ואילו השוטרים הם המבצעים את גזר הדין. צריכים הם זה לזה, ואין די באחד בלבד. שופט שיאמר את גזר הדין, אך לא יהיה מי שיבצע - זה לא יעיל. וכן שוטר שיבצע בלי לדעת מה בדיוק עליו לעשות, מה טוב לעשות - גם זה אינו יעיל. רק כששניהם כאחד - טובים הם ויעילים.

רבי יונתן בן עוזיאל בתרגומו על התורה, מפרש כי "שופטים" הם אנשי אמת, ו"שוטרים" הם תקיפים ואלימים. על השופט להיות עדין, איש אמת. ואילו המבצע צריך להיות תקיף ועליו אף להשתמש בכוח. אין להחליף בין שני התפקידים, על כל אחד לעשות מלאכתו נאמנה. ועל כן, שוטר בלי שופט אינו מועיל, ואף אסור לו להוסיף מכה אחת מעבר למה שאמר השופט. הוא חייב לעשות בדיוק מה שאומרים לו.

כשהכתוב אומר: "תתן לך בכל שעריך" - רומז הוא לכך, שעל האדם להיות שופט ושוטר על עצמו. כמו שאמרו חז"ל, שטובה מרדות אחת בלבד של אדם יותר ממאה תוכחות. ודרך זו היא הטובה ביותר, שכן את הנפילות של אחרים בענייני מוסר ואת הפגמים שבהם הוא יכול למצוא בקלות. אך דווקא את נגעי עצמו - קשה לו לראות.

כיצד יהיה אדם שוטר על עצמו?

כאשר באה רות אל בועז וביקשה שיגאל אותה, אמר לה בועז: "חי ה' שכבי עד הבוקר". חכמינו אומרים שאמירתו "חי ה'" היא שבועה, ושואלים: מה מקום היה כאן לשבועה? מסבירים חכמינו, שכאשר אמר בועז לרות שהוא יגאל אותה, היא אמרה לו: בדברים אתה דוחה אותי! אז ראה בועז צורך להישבע ולומר לה: "חי ה'!", אני נשבע לקיים את המצווה. וכמו שאמר דוד המלך, הצאצא של רות ובעז: "נשבעתני ואקיימה לשמור משפטי צדקך".

יש עוד הסבר למה בועז נשבע. חכמינו אומרים כי את אותה שבועה לא נשבע בועז לרות, אלא כנגד יצרו, שכן באותה שעה היה יצרו אומר לו: אתה פנוי והיא פנויה! ובעז, כדי לכופף יצרו, נשבע שלא יעשה איסור. מכאן לומדים, שיש מקרים שבהם אדם יכול להישבע, והם כדי לקיים מצווה שרופפת בידו, או כדי להימנע מאיסור שהוא חושש ממנו.

שבועה משמעה לחץ על האדם, כמו שוטר. אדם יודע שיהיה מה שיהיה - אסור לו להמרות שבועה. אך עם זאת יש לדעת, כי גם את ה"משטר" הזה יש להפעיל רק אחרי שהפעלת את ה"שופט" שלך - את ההלכה. אחרי שאדם יודע מה ההלכה, יכפה על עצמו לקיים אותה. וגם את השבועה יש לעשות על-פי ההלכה, אחרי שלומדים אותה, ולא לסור ממנה אף לא בדבר אחד. וכן, לעולם אין להישבע מתוך כעס וסערת רגשות, אלא בשיקול דעת ומתוך נחת רוח.

(אביהם של ישראל על התורה)

הנהגות חודש אלול (המשך)

שאלה: איך להתקדש לקראת חודש אלול והימים הנוראים?

תשובה: ללמוד "מסילת ישרים" והלכות תשובה להרמב"ם ("אביהם של ישראל")

ימי רצון - ארבעים יום שמראש חודש אלול עד יום הכיפורים מסוגלים לתשובה יותר מכל ימות השנה כי הם ימי רחמים וימי רצון. ואף על פי שבכל השנה הקב"ה מקבל את בניו בתשובה, מכל מקום ימים אלו מובחרים ביותר, כי בראש חודש אלול עלה משה אל הר סיני לקבל לוחות שניות, וקבלת הלוחות היא אות והוכחה לכך שה' קיבל את תשובת ישראל ומחל להם על חטא העגל. ונשתתה משה בהר ארבעים יום שבהם התפלל לה' שישלח לעם ישראל. וביום הכיפורים אמר לו ה': "סלחתי כדברך" ונתן לו את הלוחות השניות. ומאז נקבעו ימים אלו כימי רצון, ונקבע יום י' בתשרי כיום סליחה ומחילה לישראל.

א. **האר"י** ז"ל כתב על הפסוק: "ואשר לא צדה והאלהים אנה לידו ושמתו לך", ר"ת: אלול. לומר כי חודש זה הוא עת רצון לקבל תשובה על החטאים שעשה בכל השנה, ורמז יש בפסוק שגם על השגגות צריך האדם לחזור בתשובה בחודש זה, כיון שאדם נכשל בחטא בשוגג בגלל חטאים אחרים שעשה במזיד.

ב. **דורשי** רשומות אמרו: "ימול ה' אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך", ר"ת: אלול. (תשובה). וכן: "אני לדודי ודודי לי", ר"ת: אלול. (תפילה). וכן: "איש לרעהו ומתנות לאבינונים", ר"ת: אלול. (צדקה). רמז ל"תשובה, תפילה וצדקה" שצריכים להרבות בהם בחודש זה.

ג. **וידעת** היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים". מסביר רבי אלעזר בזה"ק: אם "ידעת היום", דהיינו שתלמד תורה ותדע את הקב"ה, אז "והשבות אל לבבך", תוכל לשוב בתשובה באמת. וכן אנו אומרים בתפילה: "השיבנו אבינו לתורתך, והחזירנו בתשובה שלמה" וכו'.

ד. **סליחות** ושופר - נהגו הספרדים להתחיל בסליחות מבי' אלול עד יום הכיפורים. ואשכנזים מתחילים לפני ראש השנה, ועיין לקמן הלכות סליחות.

ה. **בשעת** אמירת הסליחות יש מהספרדים שנוהגים לתקוע תשר"ת בעת אמירת י"ג מידות. ויש נוהגים לתקוע בקדיש לפני "תענו ותתרו", ויש שאין תוקעים כלל. האשכנזים נהגו לתקוע בשופר מר"ח אלול עד יום הכיפורים. תוקעים אחרי תפילת שחרית, לפני אמירת "לדוד ד' אורי וישע"י". יש תוקעים מיום א' דר"ח ויש מיום ב'. אם לא שמעו תקיעה בשחרית ישמעו בערבית. (עיין טור תקפא. ולכל הדעות אין תוקעים בערב ראש השנה כלל. (כה"ח שם ס"ק יג) ("מאמר מרדכי למועדים")

חכם נעים בן אליהו זיע"א

אחיו של מרן הרב מרדכי אליהו זצוק"ל

חכם נעים בן אליהו נולד לאמו מזל לבית צדקה ולאביו חכם סלמן אליהו בשנת תרפ"ד (1923) בירושלים.

ראשית תורתו למד מפי אביו, חכם סלמן אליהו, מתלמידי ה'בן איש חי', במצוותו עלה, מבגדאד לירושלים. בקטנותו למד בתלמוד תורה 'בני ציון', ובהמשך למד בישיבת 'פורת יוסף' מפי ראש הישיבה, חכם עזרא עטיה.

בשנת תש"א (1940) נפטר אביו, והותיר אחריו שבעה יתומים, ובתוכם אחיו, הראשון לציון, חכם מרדכי אליהו. המשפחה נותרה ללא פרנסה וללא קורת גג, ונאלצה לעזוב את ביתה בעיר העתיקה, ולעבור לשכונת 'בית ישראל'. חכם יהודה צדקה, דודו של חכם נעים בן אליהו, לימים ראש ישיבת 'פורת יוסף', עמד לימינם, ככל שהשיגה ידו, באותם ימים קשים, ואפשר לחכם נעים בן אליהו להמשיך לשקוד על תלמודו בישיבה.

חכם נעים בן אליהו נשא לאישה את מרת רחל, ושימש מורה ב'סמינר הישן' בירושלים.

בשנת תש"ח (1948) במהלך מלחמת העצמאות, נלחם ונפצע במהלך הקרבות. עם תום המלחמה, הקים וניהל בית ספר בשכונת הקטמונים. בהמשך החל לשמש רב בית הכנסת 'נעים שיח' בשכונת הבורכים. הוא עסק בחסד, והקים קרנות עזרה לחתנים ולנוקקים. עסק בטהרת המתים וקבורתם, וסייע ביד משפחות האבלים.

חכם נעים בן אליהו החל ללמוד קבלה מפי החכם סלמן מוצפי. בעידודו זכה להוציא לאור מכתב יד, שהיה שמור עימו, את הספר 'כרם שלמה', שחיבר אביו, חכם סלמן אליהו - פירוש לחיבור של החכם חיים ויטאל 'עץ החיים'. הכרך הראשון יצא לאור על ידו בשנת תשכ"ה (1965). בהמשך שימש ראש ישיבת המקובלים 'בן איש חי'.

בשנותיו האחרונות של חכם נעים בן אליהו, לאחר אירוע מוחי סבל מקשיי דיבור, אומנם דעתו הייתה צלולה.

חכם נעים בן אליהו נפטר ביום ו' באלול תשע"ד (2014), ומנוחתו כבוד בהר המנוחות. זיע"א (באדיבות אתר "החכם היומי")

מתפללים עליכם

40 יום מראש חודש אלול ועד יום הכיפורים

בבית מדרשנו ע"י אברכי הכולל

ובציון **רבי שמעון בר יוחאי** זיע"א

ומרן הרה"ג **הרב מרדכי אליהו** זצוק"ל

(באחד מימי עשרת ימי תשובה)

לקראת השנה החדשה, תפילה עבורכם ובעבור כל בני ביתכם לברכה, ישועה ורחמים

בעלות חד פעמית של 260 ₪ בלבד

לשותפים ב"ברכת השנה", התפילה ללא עלות.

ניתן להצטרף ל"ברכת השנה" הכולל פדיון כפרות מהודר.

למסירת שמות (סמס/ואטסאפ):

08-939-7933 / 054-4477-562

ויה"ר שיתקבלו כל תפילותנו ועתירתנו ברחמים וברצון

בית תורה וחסד "עטרת מרדכי אליהו".

רח' הרב זכריה מדאר 31 א' רחובות.

www.עטרת-מרדכי.co.il atretme@gmail.com

לקראת ימי הרחמים והסליחות

מסרו שמות לברכה וישועה "ברכת השנה"

❖ **שני שמות** שיוזכרו לברכה, בלני"ד, בכל אשמורת הבוקר בבית מדרשנו

ובפתיחת היכל הקודש בשבת החל מחודש אלול ובכל שנת ה'תשפ"ב

❖ **ושני שמות** של נפטרים שיוזכרו בלימוד משניות והזוהר הקדוש,

בלני"ד, בכל אשמורת בוקר בבית מדרשנו, החל מחודש אלול ובכל שנת ה'תשפ"ב.

❖ **פדיון כפרות מהודר** בערב יום הכיפורים.

והחשוב ביותר שותפות בתורה וחסד

לפרטים: **08-9397933/054-4477562**

www.עטרת-מרדכי.co.il

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

לוי יצחק בן משה, שלום בן סאלם, פול רנה בן אסתר, דוד בן מרים, אליהו בן חיה טובה, אהרון שמואל בן פנינה, חמוס טומי בן פרהודה, לאה בת אשר, יהודית בת שרה, חיה בת שושנה ומוטי, שוקת בת מרים, נעמי בת יעיש סעיד, סעדה בת לוי שוקר, רחל בת סעדה,